

Stora brister i rapport om lärares arbetstid

Lärarna är så hårt pressade att de inte hinner ta ut raster eller pauser i enlighet med arbetstidslagen. Detta framgår i en rapport som Stadsrevisionen i Stockholm tagit fram, en rapport som har stora brister och som har blivit hårt kritiserad. Frida Eek har läst den.

Lärare använder inte sin förtroendetid. Mer än 60 procent av lärarnas arbetstid ägnas åt annat än elevers lärande. Detta är två av de slutsatser som presenteras i rapporten som baseras på en undersökning av lärararbetstiden på tio av Stockholms skolor i november 2006.

Initiativet till undersökningen togs av Stadsrevisionen i Stockholm. Studien och rapporten som blev resultatet av den kritiserar nu hårt av lokala ombud för Lärarnas Riksförbund. Framför allt ifrågasätts tillförlitligheten och genomförandet, men LR:s ombud är även kritiska till hur rapporten skrivits och vilka slutsatser stadsrevisionen valt att lyfta fram. (Se även artikeln *Hårt pressade lärare sågar arbetstidsrapport* i Dagens Nyheter den 21/3 -07.)

Drygt 100 lärare på tio skolor i stadsdelarna Hässelby-

Fortsättning på sidan 3.

Årsmöte den 3 april med Metta Fjelkner

Tisdagen den 3 april kl. 19.00 håller LR-Stockholm årsmöte(n) med deltagande av vår förbundsordförande Metta Fjelkner.

Med anledning av ny organisation från halvårsskiftet hålls ett extra årsmöte före det ordinarie med val av åtta nya biträdande kommunombud. Lokalavdelningarna representeras på årsmötena av ombud enligt utsända besked. Alla medlemmar har närvarorätt. Årsmöteshandlingar finns på www.lr-stockholm.se

Efter årsmötet bjuder LR-Stockholm på något att dricka och lite tilltugg.

Plats: LR-Stockholms lokal på Högbergsgatan 20, vid Katarina kyrka, T-bana Slussen. Välkomna!

– Prioritera lärarna minst i nivå med industrin!

De nya centrala avtal som nu sluts innehåller löneökningar upp emot 3,5% för 2007 och över 10% på tre år. I läraravtalet för den kommunala sektorn återstår en löneöversyn, per den 1 april -07. För denna finns ingen nivå angiven i det centrala avtalet. I ett pressmeddelande från Lärarnas Riksförbund i Stockholms län och Stockholms stad uttrycks dock krav på löneökningar minst i nivå med vad andra grupper får eftersom vår löneutveckling de senaste åren har varit svag jämfört med andra grupper

– Den norm som nu satts av den konkurrensutsatta sektorn ska givetvis gälla för lärarna inom den offentliga sektorn, säger Kjell Dahlström, distriktsordförande för Lärarnas Riksförbund i Stockholms län. Vi kan inte acceptera de låga nivåer, t o m kring två procent, som vi fått signaler om från vissa kommuner.

Lisbeth Wällberg, distriktsordförande och kommunombud för Lärarnas Riksförbund i Stockholms stad, har fått liknande signaler från flera förvaltningar.

– Stadens ekonomi är god, säger hon. Den politiska ledningen fastslår i sin budget för 2007 att ett viktigt mål är att öka läraryrkets status och attraktionskraft. Lönen är naturligtvis en väsentlig faktor om detta ska uppnås. För att bli trovärdig måste Stockholms stad sluta lågprioritera lärarlönerna. Lägst 3,5 procent är inget orimligt krav.

Skolborgarrådet hos LR-Stockholm

Trängseln var stor hos LR-Stockholm när skolborgarrådet Lotta Edholm gästade vår medlemspub den 8 mars. I sitt inledande anförande berättade hon bl a om sin egen skoltid i Västerås, som började bra med kunniga och trygga klasslärare, men som sedan på högstadiet blev riktigt eländig, med en mängd obehöriga vikarier som skötte undervisningen. Denna erfarenhet är en anledning till Edholms engagemang i behörighetsfrågan.

menade att det är viktigt att tidigt utvärdera elevernas kunskaper för att kunna sätta in åtgärder i de lägre åldrarna. IV-programmet får inte fortsätta vara det största programmet i gymnasieskolan.

Komvux-neddragningar upprörde

Medlemmarna hade massor av frågor och synpunkter till skolborgarrådet. Tove Frisch från Västerorts vux höll ett brandtal för komvux.

– Vi komvuxlärare har verkligen

med arbetsmarknadsåtgärder som inte behövs i lika stor utsträckning när arbetslösheten minskar. Det är heller inte rimligt, menade Lotta Edholm, att man först ska gå i gymnasiet och sedan omedelbart gå i komvux för att höja sina betyg.

Inte bara rektor ska vilja knoppa av

Skolborgarrådet fick också flera frågor om avknoppning, eftersom många av stadens rektorer har börjat diskutera detta som

Ingen samhällsinstitution är så viktig som skolan, sade Lotta Edholm. Ingen annan institution kan påverka och förändra människors liv som skolan. Vi har skolplikt i vårt land för att vi värderar skolan så högt att det var värt att slita barnen från potatisåkrarna för att gå till skolan.

IV-programmet störst nu

Lotta Edholm såg med oro på utvecklingen i gymnasieskolan. Hon

sett hur människors liv kan förändras när de får möjlighet att ta igen det de missade i tonåren, sade Tove Frisch, som var upprörd över de stora neddragningarna (65 miljoner) inom komvux i stadens budget.

Lotta Edholm höll med om att det måste finnas möjlighet att komma igen när man har mognat och fått motivation att studera, men sade också att en del av komvuxundervisningen hängt ihop

en möjlighet till bättre ekonomi. Enligt Lotta Edholm beror inte friskolornas bättre ekonomi på att staden gynnar dessa, utan på att de har möjlighet till riksintag av elever med högre skolpeng än Stockholms stad, vilket de flesta kommuner har. Hon sade också att en förutsättning för att avknoppa en skola måste vara att det finns en önskan från skolans personal och från föräldrarna, inte bara från rektor. I detta sammanhang

sade Edholm att alla skolor i en stadsdel inte kan knoppa av, och betonade att de grundskolerektorer i Bromma som haft planer på gemensam avknoppning inte får göra detta.

Likvärdiga villkor ska gälla

Utvärdering och inspektion är viktiga instrument för att skapa likvärdiga villkor mellan enskilt drivna och kommunala skolor, menade Lotta Edholm. Det som enligt några medlemmar förekommer, att fristående utbildningsanordnare sätter glädjebetyg och därmed får konkurrensfördelar mot den kommunala skolan, kan man komma åt genom att förstärka resurserna för utvärdering och inspektion.

Inga siffror om lärarlöner

Att höja läraryrkets attraktionskraft och status är enligt Lotta Edholm viktigt både för Alliansen och för stadens politiska ledning. Trots att hon pressades hårt av publiken ville hon emellertid inte göra några uttalanden om de nära förestående löneförhandlingarna. Dessa ska politikerna inte blanda sig i, menade hon.

*Cina Norrman och
Lisbeth Wällberg*

Bänkplassen

Tidning för LR:s distriktsförening i Stockholms stad
ISSN 1403-1159

Ansvarig utgivare: Lisbeth Wällberg
Redaktion: Ragnar Sjölander, Bo Jansson och Lisbeth Wällberg

Adress: LR-Stockholm
Högbergsgatan 20, 116 20 Stockholm
Telefon: 702 00 12
Fax: 702 00 84
E-post: info@lr-sthlm.a.se
Hemsida: www.lr-stockholm.se

Detta nummer presslagt 28/3 -07
Manusstopp nr 4/2007: 18/4

Stora brister i rapport om lärares arbetstid (fortsättning från sid. 1)

Vällingby, Farsta och Älvsjö blev under november månad utrustade med handdatorer. På dessa skulle lärarna knappa in alla arbetsuppgifter de utförde under de två veckor studien pågick.

– Blev man stoppad av en elev i korridoren på väg mot kopieringsrummet skulle man till exempel skynda sig att byta till elevkontakt. Ofta fick man korrigera i efterhand, och mot slutet glömde jag helt det, säger Johan Jartelius som arbetar på Johan Skytteskolan i Älvsjö.

Korta raster, få pauser

I rapporten står bland annat att lärarna inte utnyttjat sin förtroendetid, att endast 40 procent av arbetstiden tillbringas med eleverna och att lärarna inte tar tillräckligt med raster och pauser. Dock har materialet stora brister. Framför allt är två veckor en för kort tid för att ge en rättvis bild av lärarnas arbete som varierar mycket under året. Med ett så här litet underlag är risken stor att en individuell avvikelse påverkar helheten.

Vård av barn drog ner

I januari fick lärarna på Johan Skytteskolan en sammanställning av sina individuella resultat. Sedan dess har det varit tyst från revisionen. Andreas Hernvald är en av dem som blev förvånad när han läste sin egen tidsrapport: – Resultatet stämde inte alls med verkligheten. Jag ”vabbade” en av dagarna och det har inte korrigerats. Därför ser det ut som att jag arbetat betydligt mindre än jag gjort, säger han. Liknande fel vittnar även andra lärare om.

Ledighet för kurs droger tid med elever

Det fackliga ombudet på skolan var på kurs en av de veckor studien pågick. Därför hade denna

lärare endast 20 procent med tid för elev. Revisionen har valt att lyfta detta som ett exempel på hur lite tid en del lärare har med sina elever, utan att kommentera vad avvikelserna berodde på.

Otjänlig som underlag

Syftet med hela tidsstudien var att bedöma hur effektivt lärarresursen används i förhållande till uppdrag och kostnad. Skolan kostar kommunen 4,8 miljarder kronor per år och 2,2 miljarder av dessa går till lärarlöner. En av de slutsatser som revisionen drar efter att ha genomfört denna tidsstudie är att formerna för styrning och uppföljning av lärarnas tidsanvändning bör utvecklas, bland annat genom avtal. Den kritik som LR:s lokala ombud nu riktar mot rapporten går ut på att innehållet är osäkert och tendentiöst och därför otjänligt som underlag i kommande diskussioner kring lärarnas arbetstid.

*Frida Eek
Förvaltningsombud för
Lärarnas Riksförbund i Älvsjö*

Rapporten finns att läsa på:
www.revision.stockholm.se

Pension vid avknoppning

I *Bänkplassen* 2/-07 skrev vi i en artikel om avknoppning om regler och villkor för personal som följer med till en ny arbetsgivare vid övergång av verksamhet, läs avknoppning. Enligt EU:s regler behåller man under ett års tid den tidigare arbetsgivarens avtalsregleringar om arbetstid, semester och andra villkor. Beträffande pension har man givetvis kvar rätten till intjänad pension hos den tidigare arbetsgivaren, men denna har inget ansvar för att fortsätta att betala in pension under tjänstledigheten då man har en ny arbetsgivare som står för lönen. De fortsatta pensionsinbetalningarna måste regleras i ett pensionsavtal hos den nya arbetsgivaren.

PÅ SPANING EFTER GEMENSAM TID

”Frågan om tiden är en djupt existentiell fråga och handlar om människans identitet och vara i tiden.” Så lyder en av slutmeningarna i en tjock lunta med titeln *Uppfattningar om gemensam tid i gymnasieskolan – kartläggning och diskussion*. Kompetensfonden har finansierat projektet som genomförts av Centrum för utbildningsledning vid Lärarhögskolan i Stockholm på uppdrag av Utbildningsförvaltningen. Tre forskare och två rektorer har genomfört projektet och tid har det tagit, två hela år. Alda Larsson och Peter Klintebäck har läst utredningen som väcker en del tankar:

”Fokus flyttat från ämne till elev”

Förutom de filosofiska resonemangen finns också en mer konkret diskussion om tiden i arbetslag, ämnesgrupper, APT, SVG, partsgrupp och skolkonferens, grupperingar i vilka man funnit att oklarhet råder om syfte och innehåll. Det verkar som om fokus under femton års tid flyttats ”från ämne till elev”, alltså en övergång från skolan som utbildningsorganisation till skolan som ”kompetensorganisation”.

Rektorer raljerar över tidsbudget

Hur ska den reglerade tiden användas? Det är huvudfrågan. Rektorerna inför begreppet ”gemensam tid” för den ”tid som finns teoretiskt tillgänglig för gemensamt arbete”. I avsnittet *Rektorsreflektioner* ironiserar skribenterna över olika ”lokala arbetstidsavtal” i vilka man sägs ägna sig åt att ”mekaniskt mäta tiden” samt att ensidigt utgå från att ”tiden styr uppgiften”. De lokala överenskommelserna (ej avtal!) som finns på många av Stockholms skolor har dock tvärtom tillkommit

därför att uppgifterna är oändliga medan den reglerade arbetstiden faktiskt är ändlig! Lärarnas skydd mot en alltför hög belastning är att arbetsuppgifterna och den tid som åtgår synliggörs.

Springer rektorerna åt fel håll?

Rektorerna verkar också bekymrade över att det s k förändringsarbetet i skolan tar så lång tid och ofta upplevs som hot. ”Kan det vara så”, frågar de sig, ”att vi springer för fort under det att lärarna står kvar?” Kan det vara så, frågar vi oss, att rektorerna springer åt fel håll? Vart ska de förresten springa nu i en tid med en förändrad ideologisk syn på ämneskunskaper, utbildning och lärarroll? Kan det också vara så att det varit en pedagogisk uppgift de misslyckats med, nämligen den att få med sig medarbetarna?

Den syn på många lärare, vilken kommer till uttryck i materialet, skulle – om man inte vore så van vid den – kunna göra en lätt nedstämd. Så här kan det låta: ”De lärare som främst känner sig trygga med sina ämneskunskaper och ensidigt betonar kunskapsuppdraget, kommer sannolikt att känna sig alienerade i dagens gymnasieskola (med undantag av teoretiska högstatusgymnasier).” I kommentardelen till enkäten hittar rektorerna nästan enbart ”bittra, kritiska kommentarer” från lärare som beskrivs som ”energitjuvar”. Trots det, menar rektorerna, tyder själva enkäten på att majoriteten av dagens gymnasielärare har förstått och omfattar tanken att ”uppdraget är större än enbart undervisning”. Begreppet majoritet är intressant här. Enkäten skickades ut till 1200 lärare/gruppledare i gymnasieskolan. Av dessa svarade 221, dvs 18 procent, en blygsam siffra. Hur relevant är undersökningens resultat egentligen?

Bristande faktakoll

Det finns dessvärre en del störande fel i rapporten. Avtalet säger att A-dag är lika med arbetsdag och inte, vilket felaktigt anges på många håll i utredningen, de dagar som blir kvar när de 178 undervisningsdagarna dragits från lärarnas 194 arbetsdagar. Det hade varit klädsamt om författarna varit införstådda med detta. Intressant är också att flera rektorer som intervjuats uppger att APT utser fackliga ombud till SVG. Man undrar om det verkligen går till så på några skolor, eller om det är rektorerna som tror att det går till så. Det är ju den lokala fackliga organisationen på skolan som utser ledamöter till SVG, inte arbetsplatsträffarna.

I avsnittet *Den gemensamma tiden – och vägen dit* diskuteras bland annat ideologin bakom läroplanerna och betoningen på ”gemensam frihet på bekostnad av individuell frihet”. Det ska bli intressant att se vad som nu kommer att ske. Medan den bilden klarnar och vi på olika håll letar efter den tid som flytt – läs gärna utredningen. Om du har tid.

Alda Larsson och Peter Klintebäck. biträdande kommunombud

Rapporten ska nu finnas tillgänglig på samtliga gymnasieskolor i Stockholm.

TELEFONTIDER

LR-Stockholm

Mån, tis, ons, fre 9-12, 13-15
tors 9-12
Telefon: 702 00 12
Fax:: 702 00 84

E-postadress för medlemmar
och lokalavdelningar:
info@lr-sthlm.a.se

E-postadress för förvaltningar:
lr-sthlm@stadshuset.stockholm.se

Hemsida: www.lr-stockholm.se